

Intern miljörevision på Örebro universitet

2020

Innehåll

GENOMFÖRANDE	3
SYFTET MED DEN INTERNA MILJÖREVISIONEN	3
INTERVJUER.....	3
GRANSKAD DOKUMENTATION.....	5
IAKTTAGELSER.....	6
POSITIVA IAKTTAGELSER OM UNIVERSITETETS MILJÖARBETE I SIN HELHET	6
AVVIKELSER.....	6
Köldmedia	6
Kemikaliehantering	6
Avfallshantering	7
Förankring av Hållbarhetsstrategin	7
Tjänsteresor	7
Lagefterlevnad.....	7
Inköp och upphandling	8
OBSERVATIONER	8
Integrering av hållbarhetsfrågorna i utbildning	8
FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG	9
Kommunikation.....	9
Lagbevakning	9
Inköp och upphandling	9
Utbildning	10
IT inköp.....	10
Energianvändning för elektricitet, uppvärmning och nedkylning	10
Tjänsteresor	10
Användning av kemikalier/rengöringsmedel.....	11
Uppkomst av avfall (farligt och icke-farligt).....	11
Köldmedia	11
Forskning, forskarutbildning och samverkan	11
BILAGA 1. REVISIONSKRITERIER	12

Genomförande

Revisionen genomförs för att klarlägga i vilken utsträckning Örebro universitet efterlever de krav som framkommer av Förordningen om miljöledning i statliga myndigheter (SFS 2009:907). Örebro universitet visade på stor samarbetsförmåga, ett stort engagemang och var behjälpliga med att muntligt eller via dokumentation informera om universitetets miljöarbete under revisionens gång. Under revisionen har närmare fyrtio intervjuer genomförts med medarbetare och studenter från Örebro universitet. Samtliga intervjuer har kunnat genomföras med representation från hela organisationen och därav gav intervjuerna i sin helhet en omfattande bild utifrån olika perspektiv av hur Örebro universitet i praktiken har systematiserat sitt miljöarbete. Med anledning av situationen med Covid-19 har revisionen genomförts digitalt vilket bedöms ha en marginell påverkan på utgången av revisionen.

Revisorn har fått ta del av den dokumentation och kunnat genomföra de intervjuer som anses vara behövliga för att klarlägga Örebro universitets efterlevnad av Miljöledningsförordningen.

Revisionsdatum: 12–20 oktober 2020

Revisor från Goodpoint: Mattias Blomqvist

Revisionskriterier: Förordningen om miljöledning i statliga myndigheter (SFS 2009:907). Se bilaga 1.

Syftet med den interna miljörevisionen

Förutom att klarlägga huruvida universitetet har det systematiska arbetssätt inom miljö som krävs av Miljöledningsförordningen ska revisionen bidra till att universitetet får en god förståelse för inom vilka områden universitetet behöver förbättra miljöledningsarbetet och att bidra till förankring då de medverkande i revisionen ökar sin kunskap om universitetets miljöarbete.

Intervjuer

Följande personer har intervjuats under revisionen:

Namn	Befattning
Anna Åhlgren	Koordinator för hållbar utveckling
Greger Andersson	Professor i litteraturvetenskap, prefekt, Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap (HumUs)
Paula Björkman	Campuschef, Campusavdelningen
Henrik Bäckström	Enhetschef med ansvar för bl. a avfallsfrågor, Campusavdelningen
Elisabet Welin	Professor i omvårdnadsvetenskap, Institutionen för hälsovetenskaper (HV)
Ida Andersson-Norrie	Internationaliseringsstrateg, Ledningsstab
Anna Kärrman	Universitetslektor, proprefekt, Institutionen för naturvetenskap och teknik (NT)
Eva Georgii-Hemming	Professor, Prefekt, Musikhögskolan
Lis Sjöberg	Universitetsadjunkt, Institutionen för hälsovetenskaper (HV)
Karin Hedström	Professor i informatik, dekan, Fakulteten för ekonomi, natur- och teknikvetenskap (ENT), Handelshögskolan (HH)

Mia von Euler	Professor i medicinsk vetenskap, dekan, Fakulteten för medicin och hälsa (MH), Institutionen för medicinska vetenskaper (MV)
Frans Prenkert	Professor i företagsekonomi, vice dekan, Fakulteten för ekonomi, natur- och teknikvetenskap (ENT), Handelshögskolan (HH)
Peter Johansson	Professor i fysik, prefekt, Institutionen för naturvetenskap och teknik (NT)
Lavinia Gunnarsson	Forskningskoordinator, Ledningsstab
Johan Öhman	Professor i pedagogik, Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap (HumUs)
Boris Kovacic	Upphandlingsansvarig, Ekonomiavdelningen
Marie Danielsen	Bibliotekschef, Universitetsbiblioteket
Klimatstudenterna	Två studenter som är engagerade i Klimatstudenterna har intervjuats.
Daniel Drugge	Universitetslektor i statsvetenskap, programansvarig offentlig förvaltning och ledning, Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap (HumUs)
Magnus Boström	Professor i sociologi, vice dekan, Fakulteten för humaniora och socialvetenskap (HS), Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap (HumUs)
Thomas Denk	Professor i statskunskap, dekan, Fakulteten för humaniora och socialvetenskap (HS), Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap (HumUs)
Studentkåren	Joakim Fernandez (ledamot Kårstyrelsen), Kristin Törnqvist (vice ordförande Kårstyrelsen), Hanna Persson (ledamot Kårstyrelsen) och Evelina Aittamaa (vice ordförande Kårstyrelsen)
Johan Schnürer	Rektor, Universitetsledning
Louise Pålsson	Universitetsdirektör, Universitetsledning
Anna-Karin Andershed	Prorektor, Universitetsledning
Sofia Larsen	Avdelningschef, Kommunikation och samverkan
Rolf Lidskog	Professor i sociologi, Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap (HumUs)
Anna-Karin Larsson	Proprefekt, Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete (JPS)
Michael Sandin	HR-analytiker, Personalavdelningen
Kristin Ewins	Föreståndare, Högskolepedagogiskt centrum, Universitetskansliet
Viveca Olofsson	Pedagogisk utvecklare, Högskolepedagogiskt centrum, Universitetskansliet

Felicia Garica	Pedagogisk utvecklare, Högskolepedagogiskt centrum, Universitetskansliet
Elisabeth Ericsson	Universitetslektor, prefekt, Institutionen för hälsovetenskaper, Institutionen för hälsovetenskaper (HV)
Magnus Furuholm	IT-inköpare, IT-avdelningen
Ute Walter	Universitetslektor, prefekt, Restaurang- och hotellhögskolan (RHS)
Sören Hilmerby	Programansvarig civilingenjör, industriell ekonomi, Institutionen för naturvetenskap och teknik (NT)

Tabell 1. Personer som intervjuats inom Örebro universitet

Granskad dokumentation

Granskad dokumentation
Campusplan Örebro universitet (2015).
Policy för hållbar utveckling (2017).
Strategi och handlingsplan för hållbar utveckling (2019–2022).
Checklista för hållbara evenemang vid Örebro Universitet.
Handlingsplan för internationalisering 2021–2024, nuläge .
Lokalt reseavtal för arbetstagare vid Örebro universitet .
Policy för möten och resor vid Örebro universitet.
Riktlinjer för möten och tjänsteresor vid Örebro universitet.
Handbok till Örebro universitets inköspolicy och riktlinjer(2017).
Inköps- och upphandlingspolicy för Örebro universitet (2017).
Riktlinjer till Örebro universitets inköps- och upphandlingspolicy (2017).
Pedagogisk grundsyn för Örebro universitet (2019).
Preliminära planerings- och budgetförutsättningar (2019–2021).
Örebro universitets vision och strategiska mål 2018–2022.
Klimatramverket för universitet och högskolor.
Vägledning till Klimatramverket för universitet och högskolor.
Beskrivning av kursen Hållbar utveckling i utbildning.

Tabell 2. Granskade dokumentation

Iakttagelser

Positiva iakttagelser om universitetets miljöarbete i sin helhet

Miljöarbetet tydliggörs i Örebro universitets Strategi- och handlingsplan för hållbar utveckling (kommer nedan benämnas som Hållbarhetsstrategin) är tydliga och beskrivs av flertalet intervjudeltagare under revisionen som modiga och att målen är långtgående jämfört med många andra lärosäten. Genom handlingsplanen, de målområden, delmål, aktiviteter och ansvarsfördelning som finns i Hållbarhetsstrategin framstår universitetets systematiska miljöarbete i stort som välplanerat och genomtänkt. Bedömningen är att universitetet i Hållbarhetsstrategin har riktlinjer för att hantera miljöaspekterna med få undantag (som beskrivs nedan). I många av de intervjuer som genomfördes under revisionen beskrivs universitetets rektor i positiva ordalag som en initiativstark person med ett stort engagemang för miljö- och hållbarhetsfrågor.

Avvikelser

Köldmedia

I Förordningen om fluorerade växthusgaser (2016:1128) åligger det fastighetsägaren att informera tillsynsmyndighet via en köldmediarapportering. Köldmediaanvändning har en påverkan i form av utsläpp av växthusgaser. Örebro universitet rekommenderas att ta del av dessa rapporter för att få en bättre översikt över köldmediaanvändningen vilket kan bidra till att identifiera eventuella förbättringsmöjligheter i samarbetet med Akademiska Hus för att minska universitetets klimatpåverkan.

Revisionskriterie: En myndighet ska ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt (3§).

Uppföljning

Universitetet har under utredningens gång kunnat visa på vilka rutiner för uppföljning av universitetets miljöarbete. Denna avsaknad av tydlig styrning är ett problem som skulle kunna hanteras genom en integration av ett miljöledningssystem, något som Örebro universitet har planer på att införa på sikt. Parallellt med miljöutredning genomför Goodpoint en intern miljörevision och ambitionen inom universitetet är att framöver systematisera revisionsarbetet och genomföra internrevisioner i enlighet med Miljöledningsförordningen. Detta kräver att ledningen behöver bli en tydlig ägare av miljöledningsarbetet

Revisionskriterier: uppföljning genom interna miljörevisioner (17).

Kemikaliehantering

Universitetet kan inte redovisa fullständiga mängduppgifter för använda kemikalier vilket delvis har bidragit till att miljöaspekten kemikalieanvändning inte har kunnat värderas i Miljöutredningen. Det är brukligt att värdera miljöaspekter som inte kan kvantifieras som betydande. Universitetet är medvetna om brister i kemikaliehanteringen och har tagit initiativ till en kemikalieplan-substitutionsarbete för Örebro Universitet under 2020. Vidare kan det konstateras att de brister som universitetet själva har kartlagt tydligt beskrivs i handlingsplanen till hållbarhetsstrategin. Örebro universitet rekommenderas att prioritera kemikaliehanteringen och framförallt tillse att mängduppgifter finns att tillgå.

Revisionskriterie: En myndighet ska ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt (3§).

Avfallshantering

Det framgår av ett flertal intervjuer under revisionen att universitetets källsortering är undermålig. Förutom att källsortering bör vara en prioriterad fråga med tanke på avfallshanteringens miljöpåverkan anses det av många medarbetare och studenter vara en viktig symbolfråga. Det ses som ”långt hängande frukt” som har en stor inverkan på vilka beteendeförändringar och vilken kultur man vill ska etablera sig på universitetet.

Revisionskriterier: En myndighet ska ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt (3§).

Örebro universitet har för närvarande inte fungerande system för återbruk av möbler. Det framgår inte heller av universitetets hållbarhetsstrategi eller genom intervjuer att universitetet har ambitioner att öka livslängden på möbler genom återbruk. Vidare framgår inte heller av intervjuer eller handlingsplaner att universitetet ger förutsättningar för produktion och konsumtion av offentliga möbler som är mer resurseffektiva och mindre miljöbelastande genom universitetets upphandling.

Revisionskriterie: En myndighet ska ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt (3§).

Förankring av Hållbarhetsstrategin

I fråga om förankring av Hållbarhetsstrategin är den med varierande grad förankrad och känd av dem vars roll på universitetet har fördelats ett ansvar i anslutning till de olika delmålen och aktiviteterna. Under intervjuer med medarbetare förekom det dock personer med ett sådant ansvar som inte kände till Hållbarhetsstrategin. Detta kan ses som en brist, men med en okomplicerad lösning. En genomgång eller presentation med personer av ansvar kan motverka denna brist och försäkra att strategin är väl förankrad.

Revisionskriterier: Krav på Handlingsplan, ansvarsfördelning och rutiner (9–12 §§).

Tjänsteresor

Trots att längre flygresor (flygresor över 50 mil) står för merparten (ca 90 %) av universitetets klimatpåverkan från tjänsteresor och att universitetet har ett ambitiöst miljömål att halvera klimatpåverkan per årsarbetskraft mellan 2019 och 2030 har detta inte fått tydligt genomslag i resepolitiken. I Hållbarhetsstrategin konstateras också att ambitionen att minska klimatpåverkan från längre flygresor riskerar bidra till en målkonflikt med universitetets grunduppdrag kring forskning, utbildning och internationalisering.

Revisionskriterier: En myndighet ska ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt (3§).

Lagefterlevnad

Universitetet har för närvarande ingen samlad lagförteckning och en sådan kartläggning har inte heller genomförts i anslutning till tidigare miljöutredningar (senast 2015). Vidare har universitetet inte systematiskt genomfört uppföljningar som kan klarlägga huruvida universitetet efterlever lagstiftning

som kan hänföras till miljö. I stort saknas dessutom rutiner för hur universitetet bevakar förändringar i miljölagstiftningen, hur universitetet säkerställer att förändringar når ansvariga inom verksamheten, hur ändringar i befintliga eller nya lagkrav implementeras i verksamheten och ansvarsfördelning för detta arbete.

Revisionskriterie: Krav på årlig uppföljning genom interna miljörevisioner. Miljöledningssystemet ska innebära att myndigheten årligen genomför interna miljörevisioner för att kontrollera att myndigheten följer gällande miljöregler och andra styrande dokument för myndighetens miljöledning och miljöarbete (17 §).

Inköp och upphandling

I det beslutsdokument som ska tillämpas av medarbetare vid direktupphandling finns en fråga om huruvida hållbarhetskrav har ställts i upphandlingen eller inte. I samband med intervju av upphandlingsansvarig och en granskning av beslutsdokumentet konstaterades att medarbetare inte ombads att motivera varför hållbarhetskrav inte har ställts i upphandlingen. Detta korrigerades i samband med intervjun. Rekommendationen är att detta också bör förtydligas i anvisningstexten. Det tycks också saknas stöd för medarbetare att ställa miljökrav i upphandlingar. För att få genomslag i universitetets ambitioner inom miljö bör ett sådant stöd övervägas och tydligt framgå i anvisningstexter för beslutsdokumentet.

Inköp som genomförts genom direktupphandling sammanställs i en Excelfil där det framgår huruvida miljökrav har ställts eller inte och även här motiveras inte frånvaro av miljökrav. Det framgår av intervjun att det inte sker någon uppföljning av varför miljökrav inte ställts i enlighet med riktlinjer. Det kan av den enskilda medarbetaren uppfattas som att miljökrav i direktupphandling sker på frivillig basis snarare än som det uttrycks i riktlinjer till inköspolicyn att krav ska ställas där så är möjligt. Det kan också konstateras att språkbruket i fråga om hållbarhet och miljö, skiljer sig mellan riktlinjer, beslutsunderlag och uppföljningsdokument.

I Hållbarhetsstrategin framgår att upphandlingsansvarig ska informera om vikten av att ställa krav på miljö- och social hänsyn vid upphandling. En rekommendation till universitet är att avsätta mer resurser för uppföljning av ställda miljö- och hållbarhetskrav vid upphandlingar. Universitetet bör också överväga om uppföljningen med fördel genomförs av en person som har ett uttalat miljöansvar på central nivå.

Revisionskriterie: Krav på att miljöledningssystemet ska innebära att myndigheten miljöanpassar sina upphandlingar i den mån en sådan anpassning är möjlig (13 §).

Observationer

Integrering av hållbarhetsfrågorna i utbildning

Revisionskriterier: Information och utbildning (14 §). Ansvarsfördelning och rutiner (9–12 §§).

Det konstateras under intervjuer av medarbetare att det finns ett kompetensutvecklingsbehov för att lyckas med integrering av hållbarhet i utbildningar och i det sammanhanget är den frivilliga kursen Hållbar utveckling i utbildning ett viktigt initiativ. Dock beskriver flera av intervjudeltagarna att den snarare bör ses som en förutsättning för att kunna jobba vidare med integrering. Om det föreligger så kan frivilligheten ifrågasättas dvs är utbildningen den viktiga pusselbit som framgår av intervjuer borde universitetet överväga att permanenta utbildningen och göra den obligatorisk för programansvariga.

Revisionskriterier: Information och utbildning (14 §).

Dekaner och prefekter har en viktig roll som ansvariga i integrationsarbetet och universitetet måste tillse att dessa har tillräcklig kompetens för att kunna ta detta ansvar. Det framgår inte under revisionen hur universitetet tillgodoser kompetensbehovet.

Revisionskriterie: Information och utbildning (14 §).

Det framgår inte under revisionen i vilken utsträckning dekaner och prefekter skapar incitament för programansvariga att i praktiken omsätta Hållbarhetsstrategins mål för integrering av hållbarhet.

Revisionskriterier: Information och utbildning (14 §), Ansvarsfördelning och rutiner (9–12 §§).

Det framgår inte under revisionen hur uppföljning av integrering av hållbarhet i utbildningar sker dvs hur säkerställer dekaner och prefekter huruvida programansvariga kontinuerligt arbetar med integrering i enlighet med hållbarhetsstrategin.

Revisionskriterier: En myndighet ska ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt (3§), Ansvarsfördelning och rutiner (9–12 §§).

Förbättringsförslag

Kommunikation

Universitetet bör reflektera över hur man bättre kan inspirera studenter och medarbetare att vilja bidra positivt för att minska miljö- och klimatpåverkan. Det hänger till stor del samman med förbättringsförslaget ovan om en förbättrad kommunikation.

Lagbevakning

Örebro universitet rekommenderas att ta fram rutiner för hur universitetet bevakar förändringar i miljölagstiftningen, hur universitetet säkerställer att förändringar når ansvariga inom verksamheten, hur ändringar i befintliga eller nya lagkrav implementeras i verksamheten och ansvarsfördelning för detta arbete. Lagefterlevnadsarbetet bör hanteras av en samordnande funktion på central nivå inom universitetet.

Inköp och upphandling

I rutiner för direktupphandling klargörs att vid inköp över 100 000 SEK ska beslutsdokument för direktupphandling fyllas i och undertecknas. I beslutsdokumentet finns en fråga om huruvida hållbarhetskrav har ställts i upphandlingen. I samband med intervju av upphandlingsansvarig och en granskning av beslutsdokumentet konstaterades att medarbetare inte ombads att motivera varför hållbarhetskrav inte har ställts i upphandlingen. Detta korrigerades i samband med intervjun. Rekommendationen är att detta också bör förtydligas i anvisningstexten. Det tycks också saknas kompetensstöd för medarbetare att ställa miljökrav i upphandlingar. För att få genomslag i universitetets ambitioner inom miljö bör ett sådant stöd övervägas och tydligt framgå i anvisningstexter för beslutsdokumentet. Det framgår också i en aktivitet i Hållbarhetsstrategin att upphandlingsansvarig ska förtydliga avsnitt om miljö- och sociala hänsyn i anvisningen för ifyllande av Beslutsdokument.

I Hållbarhetsstrategin framgår att upphandlingsansvarig ska informera om vikten av att ställa krav på miljö- och social hänsyn vid upphandling. En rekommendation till universitet är att avsätta mer resurser för uppföljning av ställda miljö- och hållbarhetskrav vid upphandlingar. Universitetet bör också överväga om uppföljningen med fördel genomförs av en person som har ett uttalat miljöansvar på central nivå.

Utbildning

Med tanke på det ambitiösa mål universitetet har i Hållbarhetsstrategin som fastslår att hållbar utveckling på ett systematiskt sätt ska integreras i befintliga utbildningar fram till 2022 bör ledningen prioritera att följa upp huruvida detta mål är möjligt att nå. En sådan uppföljning skulle inte bara klarlägga hur långt man har kommit med integrationsarbetet inom olika fakulteter utan dessutom bidra till att förstå vilka resurser som ytterligare krävs för att lyckas med detta. Universitetet bör med tanke på den höga ambitionen och den korta tidshorisonten dessutom överväga tydliga mätbara delmål på fakultetsnivå för att öka möjligheten att nå det övergripande integrationsmålet. Ett sådant mål kan vara att genomföra en grundläggande utredning/nulägesanalys inom respektive fakultet som tydligt visar vilka utbildningar som redan har eller som inte har en tydlig koppling till hållbar utveckling (förslagsvis gentemot de globala hållbarhetsmålen).

Uppföljning av integrationsmålet bedöms i stort vara bristfällig. Det har inte under utredningens gång gått att klarlägga huruvida dekaner utifrån tydliga krav på prefekter och programansvariga kontinuerligt följer upp det övergripande målet för integration. Bristande uppföljning bedöms bero på frånvaro av tydliga delmål. Med tanke på det stora ansvar för måluppfyllelse som "läggs på" dekaner och med tanke på komplexiteten att utifrån olika förutsättningar ansvara för att integrationen genomförs inom respektive fakultet bör det vara viktigt att stärka hållbarhetskompetensen hos dekaner. En grundläggande åtgärd bör därför vara att dessa deltar i kursen för hållbar utveckling. En rekommendation är också att kursen som i dag är frivillig men som av intervjudeltagare beskrivs som en förutsättning för att kunna genomföra integrationsmålet blir obligatorisk för programansvariga. Och om inte så bör möjliga incitament övervägas som gör att programansvariga känner sig manade och "sporrade" att genomgå kursen. Den slutsats som kan dras av intervjuer är att universitetet har engagerade medarbetare som drar ett "tungt lass" för att universitetet ska lyckas med integrationsmålet men att ledningen inte är tillräckligt tydlig i sin styrning av detta. Ledningen rekommenderas att i högre utsträckning aktivt delta i detta arbete i enlighet med förslag ovan.

IT inköp

Att förlänga livslängden på datorerna bör ur ett miljöperspektiv prioriteras av universitetet. För närvarande kasseras datorer när garantitiden går ut samtidigt som det i dag finns flertalet leverantörer som erbjuder tjänster för att öka livslängden på datorer. Universitetet bör överväga att upphandla en sådan tjänst. De ambitioner som IT-inköpare har att minska transporter och plastemballage bör tydliggöras i universitetets miljöarbete framgå i kommande mål i Hållbarhetsstrategin.

Energianvändning för elektricitet, uppvärmning och nedkylning

I frågan om energianvändning är det sedvanligt att man börjar med det mer lågt hängande frukten, exempelvis genom att gå över till grön certifierad el. Efter denna övergång återstår det mindre teknologiska förbättringar och beteendeändringar. Timers på lampor och dator kan minska energianvändningen medan satsningar på att uppmuntra medarbetare, studenter och forskare att exempelvis stänga av maskiner när man är klar kan ses som betydligt mindre åtgärder för energianvändning. Samtidigt, och som vi kan se under miljöaspekten Användning av kontorsmaskiner, har universitetet en stor mängd dator och printrar/skrivare som alla drar mängder energi när de är på.

Tjänsteresor

Med tanke på att långa flygresor står för merparten av universitetets klimatpåverkan från tjänsteresor rekommenderas universitetet att betona vikten av att minska dessa i resepolitiken. Ska universitetet kunna sänka sin klimatpåverkan i enlighet med klimatramverket måste antalet långa flygresor minska i väntan på alternativ till fossila bränslen inom flyget. Riktlinjerna borde också utformas för att bättre

kunna fungera som ett stöd i de avvägningar som chefer och medarbetare måste göra. Framförallt saknas även i riktlinjerna betoning på långa flygresor.

Användning av kemikalier/rengöringsmedel

Ansvar inom kemikaliehanteringsarbetet behöver lyftas. Vad är Campusavdelningens ansvar och är det rimligt att det ligger på institutionsnivå? Detta är två viktiga frågeställningar som universitetet behöver ta hänsyn till i det fortsatta miljöledningsarbetet. Ytterligare en åtgärd är att utöka ansvaret för kemikaliehanteringssystemet till flera personer. På så vis kan universitetet undvika att vara beroende av en enskild person med den efterfrågade kunskapen och kompetens.

Uppkomst av avfall (farligt och icke-farligt)

Universitetet rekommenderas att synliggöra återbruk av möbler och inredning som en viktig del av miljöarbetet till exempel genom att målstyra återbruk i hållbarhetsstrategin. Återkommande kritik, bland annat från intervjuerna, riktas mot universitetets källsortering. Enligt Campusavdelningen har källsortering varit en prioriterad fråga i upphandlingen av en ny avfallsleverantör och bedömningen är att källsorteringen kommer att fungera bättre framöver. Tillsammans med den nya leverantören har universitetet en möjlighet till att förbättra källsorteringen och det kan även föreslås att tillsammans med de studerande, komma fram till en lösning som på bästa sätt kan utöka graden av källsortering på universitetets anläggningar.

Köldmedia

Förordningen om fluorerade växthusgaser (2016:1128) åligger det fastighetsägaren att informera tillsynsmyndighet via en köldmediarapportering. Med tanke på Örebro universitets miljöarbete och den miljöutredning som nu upprättas finns ett värde för universitetet att få ta del av dessa rapporter. Dels för att utöka medvetenheten kring köldmediaanvändningen dels för att kunna få en mer tydlig och effektiv styrning över miljöfrågan.

Forskning, forskarutbildning och samverkan

Utifrån målet universitetet har att den forskning som genomförs vid universitetet har en potential att bidra till en hållbar samhällsutveckling ska vara synlig och tillgänglig fram till 2022 är initiativet från rektor med den tvärdisciplinära gruppen ett mycket bra initiativ. Rekommendationen är att återuppta arbete inom gruppen så fort som möjligt. Ledningen bör också överväga tydliga mätbara delmål som bidrar till att medarbetare engagerade i forskning bättre kan ta till sig innebörden av och bidra till efterlevnad av det övergripande målet.

Ort och datum:

Nässjö, 2020-11-20

Revisors namnteckning:

Namnförtydligande:

Mattias Blomqvist

Bilaga 1. Revisionskriterier

1. En myndighet ska inom ramen för sitt ordinarie uppdrag ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt (3§).
2. Krav på Miljöutredning som ligger till grund för miljöledningssystemets inriktning och utformning ska uppdateras minst vart femte år (4–5 §§).
3. Krav på Miljöpolicy och fastställda miljömål för verksamheten. Miljömålen ska vara mätbara i den mån som det är praktiskt möjligt att mäta målen och hur de uppnåts. Miljömålen ska hållas aktuella genom att de ses över och uppdateras minst vart tredje år. Miljöpolicy och miljömålen ska bidra till en hållbar utveckling och till att nå de nationella miljökvalitetsmålen (7–8 §§).
4. Krav på Handlingsplan, ansvarsfördelning och rutiner. Miljöledningssystemet ska innebära att myndigheten har en handlingsplan för arbetet med att nå miljömålen. Miljöledningssystemet ska innebära att myndigheten tydligt anger den ansvarsfördelning som ska gälla i arbetet med att följa miljöpolicy och nå miljömålen. Ansvarsfördelningen ska framgå av handlingsplanen. Handlingsplanen, ansvarsfördelningen och rutinerna ska innebära att arbetet med att följa handlingsplanen och nå miljömålen dokumenteras, redovisas, följs upp och revideras så att arbetet fortlöpande förbättras (9–12 §§).
5. Krav på att miljöledningssystemet ska innebära att myndigheten miljöanpassar sina upphandlingar i den mån en sådan anpassning är möjlig (13 §).
6. Krav på att miljöledningssystemet medför att myndigheten genom information och utbildning fortlöpande utvecklar personalens kompetens och medvetenhet om miljöhänsyn i det egna arbetet (14 §).
7. Krav på att miljöledningssystemet medför att myndigheten så långt det är möjligt använder en energieffektiv informationsteknik som verktyg för att miljöanpassa sin verksamhet. Myndigheten ska i samma syfte även utarbeta en mötes- och resepolicy (15 §).
8. Krav på årlig uppföljning genom interna miljörevisioner. Miljöledningssystemet ska innebära att myndigheten årligen genomför interna miljörevisioner för att kontrollera att myndigheten följer gällande miljöregler och andra styrande dokument för myndighetens miljöledning och miljöarbete (17 §).
9. En myndighet som ska ha ett miljöledningssystem ska årligen redovisa miljöledningsarbetet till Naturvårdsverket (20 §)